

Uspokojené a neuspokojené potřeby zvláště vulnerabilních pacientů vyššího věku se zaměřením na pacienty s demencí

Bártová A., Bláhová H., Dostálová V., Holmerová I.

Pražské gerontologické dny 2019

- Studia dlouhověkosti, FHS
- Projekt GAUK
- Kvalita života a uspokojování potřeb
- Průběžné výsledky

Ph.D. Studia dlouhověkosti / Longevity Studies

- Postgraduální studijní program UK FHS
- Interdisciplinární program, 60% společenské vědy a 40% zdravotnické
- Orientace na vícerozměrný a komplexní charakter stárnutí populace
- Vychází ze zkušeností CELLO
- Program reaguje na demografické změny a s tím spojené společenské výzvy
- Transfer poznatků do praxe

Uspokojené a neuspokojené potřeby zvláště vulnerabilních pacientů vyššího věku v domácí a lůžkové péči (projekt č. 760219 podpořený GAUK)

- Identifikace potřeb vulnerabilních pacientů v domácí či lůžkové péči vč. lidí s demencí
- Potřeba klást důraz na zajištění individuálních potřeb těchto pacientů s cílem dosáhnout co nejvyšší kvality poskytované péče
- Naplnění individuálních potřeb vede 1) výrazně snazší komunikaci mezi pacienty a ošetřujícím personálem, 2) posiluje víru pacientů v poskytovanou péči a ve zdravotníky a 3) zlepšuje výsledky a kvalitu péče (Cobban, 2004; Miranda-Castillo Woods a Orrell, 2013; Zimmer a Yang, 2018).

Cíle řešení projektu

- Scoping review (explorace dosavadních poznatků)
- Vlastní výzkum
 - Kvalitativní výzkumné šetření (Moravskoslezský a Liberecký kraj, Vysočina, Praha)
 - 48 rozhovorů s pacienty, 48 rozhovorů s rodinnými příslušníky a 12 ohniskových skupin
- Doporučení dobré praxe
- Návrh nástroje posuzování potřeb zvláště vulnerabilních pacientů vyššího věku
- Doporučení obsahu vzdělávacího programu pro všeobecné a praktické sestry a zdravotnické týmy v nemocniční a domácí péči.

Kvalita života a uspokojování potřeb

- Vztah mezi uspokojenými a neuspokojenými potřebami a kvalitou života je obecně přijímán (Abreu, 2018)
- Kvalita života je široká koncepce, která komplexně zohledňuje a je určována tělesným zdravím, psychickým stavem, osobním přesvědčením, společenskými vztahy a vztahem člověka a prostředí (WHO)
- Kvalita života je o uspokojování potřeb, hodnotách a preferencích jejich naplňování (Ondrušová, 2011)
- V různých životních podmínkách a situacích mají lidé různé priority

Průběžné výsledky: potřeby lidí s demencí žijících v domácím prostředí

- Databáze PsycINFO, Web of science a PubMed
- Články publikované od roku 2009
- Kombinace termínů: „dementia“ a „needs“
- Kritéria pro vyřazení:
 - Osoby s demencí v nemocnici a v zařízeních dlouhodobé péče
 - Potřeby osoby s demencí z perspektivy pečujícího
- Identifikováno celkem 12 studií

Průběžné výsledky: potřeby lidí s demencí žijících v domácím prostředí

- Ve většině kvantitativních studií použito CANE, dále JHDCNA

CANE (Reynolds, 2000)

- Hodnotí celkem 24 domén potřeb v oblastech fyzické, sociální, psychologické a environmentální
- Potřeby jsou identifikovány jako nepřítomné (skóre 0), splněné (skóre 1) nebo nesplněné (skóre 2)

JHDCNA (Black, 2013; Johnston, 2011)

- Vyhodnocuje celkem 15 oblastí, revidovaná verze (Black, 2019) 7 oblastí s celkovým počtem 43 položek
- Jako neuspokojená je potřeba definována pokud 1) nebyla vůbec vyřešena nebo 2) byla nebo je řešena, ale prozatím nebylo dosaženo pozitivních výsledků
- Kvalitativní výzkumy formou polostrukturovaných a narativních rozhovorů

Průběžné výsledky: potřeby lidí s demencí žijících v domácím prostředí

- Kategorizace dle biopsychosociálního modelu (Engel, 1997) rozšířeného o oblast environmetálních potřeb (Schmid, 2012)
- Sociální potřeby
 - Společnost, denní aktivity, smysluplné denní činnosti, role
- Psychologické potíže
 - Hněv, smutek, osamělost, zmatek, obavy
- Všeobecné zdraví
 - Smyslové problémy
- Specializované služby
 - Informace, diagnostika, postdiagnostická podpora

Děkuji za pozornost